

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de Koronavirüs (COVID-19) salgınında enfekte olanların ve salgından dolayı yaşamını yitirenlerin sayısı gün geçtikçe artıyor. İktidarın salgının yayılmasını önlemek için açıkladığı paketten akılda kalan ise sadece 'Evde Kal' öğütüdür. Ancak, tam aksine evinde kalması öğütlenen vatandaşa konaklama vergisi, uçak biletlerinde KDV indirimi, konut kredisinde oranın yükselmesi gibi gerçeklikle bağı olmayan irrasyonel yaklaşımlar reva görülmektedir.

Oysaki yaşamak için çalışmaktan başka seçenekleri olmayan milyonlarca insana evde kal demek açlığa ve yoksulluğa sürüklemekten başka bir anlam ifade etmemektedir.

Türkiye'de milyonlarca insan fabrikalarda, şantiyede, atölyede, markette ve sayısız iş kolunda aç kalmamak, kirasını, faturasını ve en temel ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmak zorundadır.

Türkiye nüfusunun % 9'u 65 yaş üzerindedir. Bunların 850 bini geçinebilmek için çalışmaya devam ediyor. TÜİK verilerine göre iş gitmek zorunda olan 142 bin 65 yaş üzeri insan var.

İktidar çalışanların salgına karşı iş yerlerinde gerekli tedbirlerin ve önlemlerin alınmasında sorumludur. Bu sorumluluk yerine getirilmediği sürece halkımız salgına karşı korumasız kalacak salgının yayılma hızı giderek artacaktır.

Bu kriz bütün hizmetleri doğrudan olumsuz etkileyecektir. Restoranlar, mağazalar, kahveler, oteller kapanmaktadır. Tüm ekosistem etkilenmiş durumdadır, servis şoföründen, mağazalara gıda tedariki sağlayan şirketlere, domates satan üreticiye kadar. Birçok işletme ücretli izinlerin yanı sıra çalışanına ücretsiz izin kullanıyor veya doğrudan işten çıkarıyor.

Diğer taraftan, inşaat sektöründe çalışanların büyük bir bölümü evlerinden uzakta şantiyelerde toplu halde çalışıp yemekhanede yemek yemekte ve çalıştığı şantiyede yüzlerce işçiyle birlikte barınmaktadır. İnşaatlarda gerekli iş güvenliği önlemleri alınmadığı için her yıl yüzlerce inşaat işçisi iş cinayetlerine kurban gitmektedir.

Bilim insanları ve uzmanlar önümüzdeki iki ila üç haftanın ülkemiz için en kritik hafta olduğunu söylemektedir. Bu yüzden insanların temel yaşam ihtiyaçlarının karşılanması zorunlu olan sektörlerin dışında toplum sağlığı ve güvenliği açısından devamı zorunlu olmayan kamu sektörü de dahil tüm işyerleri durum normale dönene kadar kapatılmalıdır.

Bu kritik coronavirus salgını süresince işsiz kalanların ve gelir kaybına uğrayanların kira, elektrik, su, doğalgaz ve iletişim gibi temel ihtiyaçlar sosyal devlet sorumluluğu ile ücretsiz olarak verilebilmedir.

Böylesine olağanüstü dönemde işten çıkarılmalar yasaklanmalıdır. Salgın tehdidi nedeniyle, zorunlu olarak kapatılan işyerlerinde "ücretsiz izin" veya "izinlerin yıllık izinden düşülmesi" gibi uygulamalar meşru kabul edilemez. Salgın türü "mücbir sebeplerin" meydana geldiği durumlarda "ücretli izin" uygulaması zorunlu kılınmalıdır.

Önlem süresi boyunca ücretli izine ayrılan işçilerin ücretleri "zorunlu sebepler" nedeniyle ödenememesi halinde, İşsizlik Fonu ve Ücret Garanti Fonu gibi uygulamalar devreye sokulmalı ve fonlarda biriken para işçilerin ücreti için kullanılmalıdır.

İşsizlik sigortası ödeneği alabilmek için son üç yılda 600 gün çalışma koşulu virüsle mücadele döneminde kaldırılmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Salgın tehlikesi geçinceye kadar, işten çıkarılmaların yasaklanmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?
- 2- Salgın tehlikesi geçinceye kadar, kapanan işyerlerinde çalışanlara ücretsiz izin veya zorunlu yıllık izin kullandırılmasının durdurulmasına ilişkin bir çalışmanız olacak mıdır?
- 3- Salgın tehlikesi geçinceye kadar, işini kaybedenlerin işsizlik sigortasından yararlanma koşullarının kaldırılmasına dönük bir çalışmanız olacak mıdır?